

DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI, DE LA GENERALITAT, PER AL FOMENT DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió extraordinària celebrada el dia 19 de setembre de 2017, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El dia 28 d'agost de 2017 va tindre entrada en la seu del CES-CV, escrit del Conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Sr. Manuel Alcaraz Ramos, sol·licitant l'emissió del Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, per al Foment de la Responsabilitat Social, de conformitat amb el que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat a) en relació amb l'article 24 de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

Junt al del text de l'Avantprojecte de Llei, entre uns altres, s'ha remés a aquesta Institució la Resolució del Conseller d'inici del procediment d'elaboració, la valoració global sobre participació ciutadana, l'Informe de l'impacte normatiu en la família, la infància i l'adolescència, l'Informe d'impacte de gènere, la Memòria econòmica, l'Informe de coordinació informàtica, l'Informe justificatiu de necessitat i oportunitat, el tràmit d'audiència a Presidència i a les Conselleries, l'Informe de competitivitat, l'Informe d'al·legacions de Presidència i de les Conselleries, l'Informe de l'Advocacia General de la Generalitat, el Certificat de la Mesa de Reforma de Polítiques Públiques, l'Informe de consideracions de l'Advocacia General, l'Informe en matèria de Funció Pública, l'Informe en matèria de Sector Públic, l'Informe de la Direcció General de Pressupostos, l'Informe del Sotssecretari, el Certificat del Consell amb el text elevat al Ple, la Informació pública del DOGV i la valoració de la informació pública.

De forma immediata, es va convocar la Comissió de Relacions Laborals, Cooperació i Ocupació, a la qual es va donar trasllat de l'Avantprojecte de Llei, per a elaborar l'Esborrany de Dictamen, segons disposa l'article 41.1 del Reglament d'Organització i Funcionament del Comité.

El dia 6 de setembre de 2017, es va reunir la comissió per a elaborar l'esborrany de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, per al Foment de la Responsabilitat Social, text que va ser exposat en aquesta sessió per Josep Ochoa Monzó, Director General de Foment de l'Autogovern i Responsabilitat Social de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació.

Novament, el dia 13 de setembre de 2017, es va reunir la comissió, per a continuar amb l'elaboració de l'esborrany de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, per al Foment de la Responsabilitat Social.

Finalment, el dia 14 de setembre de 2017, es va tornar a reunir la comissió, per a concloure l'elaboració de l'esborrany de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, per al Foment de la Responsabilitat Social.

Aquest esborrany de Dictamen va ser elevat al Ple extraordinari del dia 19 de setembre de 2017 i aprovat per majoria, segons el preceptuat en l'article 17.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV,

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei, objecte del present Dictamen, consta d'Exposició de Motius, 28 articles, distribuïts en Títol Preliminar, quatre Títols, dues Disposicions Addicionals, Disposició Transitòria Única, Disposició Derogatòria Única i dues Disposicions Finals.

En l'**Exposició de Motius** partint de la consideració de la responsabilitat social com un sistema innovador de gestió de les empreses i organitzacions que s'orienta a incrementar la competitivitat d'aquestes, així com el foment del desenvolupament sostenible i la justícia social, s'indica tant l'objectiu d'aquesta llei que és regular, sobretot, el compromís de les administracions públiques de la Comunitat Valenciana d'integrar plenament en les seues polítiques i accions el concepte de responsabilitat social, com la fi perseguida que és el d'afavorir el desenvolupament de les pràctiques responsables en les administracions públiques i en les organitzacions públiques i privades a fi de que constituïsquen el motor que guie la transformació de la Comunitat Valenciana cap a una societat i una economia més competitiva. A més, s'afirma que per raó d'interés general, naix aquesta norma amb plena adequació als principis de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica i transparència que es requereix per a l'exercici de la iniciativa legislativa per part de les administracions públiques, tot això en virtut del que es disposa en l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques.

El **Títol Preliminar**, articles 1 a 3, regula l'objecte, l'àmbit d'aplicació i les definicions contingudes en la llei, tals com Auditoria social, Codi ètic, Comerç just, Consum socialment responsable, Contractació pública socialment responsable, Desenvolupament sostenible, Grups d'Interés, Memòria de responsabilitat social, Pactes d'integritat, Producte i servei socialment responsable i Responsabilitat social.

El **Títol I “Del foment i la Planificació de la Responsabilitat Social”**, amb els articles 4 a 10, amb set articles recull els principis rectors de l'acció administrativa, la responsabilitat social en l'educació, la formació, la investigació, la cultura i l'esport, el foment del consum de productes i serveis socialment responsables, la responsabilitat social punt en les polítiques inclusives, en l'ocupació com el compromís amb el medi ambient i la cooperació al desenvolupament

El **Títol II “La responsabilitat social en les Administracions Públiques”** amb els articles 11 a 20, amb deu articles tracta la gestió pública i la contractació pública

socialment responsable, la incorporació de clàusules de responsabilitat social en la contractació pública, la gestió responsable dels recursos humans, l'administració socialment responsable en la prestació de serveis públics, la gestió responsable en la transparència, el Pla Valencià de la Responsabilitat Social, la Memòria anual de la Responsabilitat Social i el seu contingut i la Xarxa de Municipis Socialment Responsables.

El **Títol III “La responsabilitat social en les entitats valencianes”** articles 21 a 26, amb sis articles aborda la definició d'Entitats socialment responsables de la Comunitat Valenciana, l'avaluació de la responsabilitat social i la Memòria de Responsabilitat Social, la verificació de la responsabilitat social, la qualificació d'Entitat Valenciana socialment responsable, el registre d'Entitats Valencianes socialment responsables i els beneficis de l'atorgament de la declaració d'Entitat Valenciana socialment responsable i de les quals tinguen una qualificació similar i aquelles que acrediten pràctiques de responsabilitat social.

El **Títol IV “Del Consell Valencià de Responsabilitat Social”**, articles 27 i 28, amb dos articles regula la creació del Consell Valencià de Responsabilitat Social i les funcions d'aquest.

La **Disposició Addicional Primera** estableix que l'òrgan competent en matèria de responsabilitat social instarà, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, a l'òrgan competent en matèria de formació en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat perquè, en el seu pla de formació, incloga cursos en matèria de responsabilitat social i contractació pública socialment responsable, a fi de conscienciar i formar al seu personal empleat públic en aquesta matèria.

La **Disposició Addicional Segona** recull que les administracions locals, en l'àmbit de les seues competències, elaboraran memòries de responsabilitat social que versaran sobre el conjunt de polítiques, mesures i accions dutes a terme en aquesta matèria i a tal fi, s'establiran per la Generalitat els corresponents mecanismes de col·laboració, cooperació i suport.

La **Disposició Transitòria Única** recull que en tant no s'aprove el desenvolupament reglamentari previst en l'article 13.3 d'aquesta llei, en matèria de contractació s'estarà al que es disposa en l'Acord del Consell de 27 de març de 2015, del Consell, pel qual s'estableixen directrius per a l'aplicació de clàusules de caràcter social en la contractació de l'Administració de la Generalitat i el seu sector públic, així com en matèria de subvencions de l'Administració de la Generalitat.

La **Disposició Derogatòria Única** indica que queden derogades quantes disposicions d'igual o inferior rang que s'oposen al que es disposa en aquesta llei.

La **Disposició Final Primera** es refereix al desenvolupament reglamentari i s'autoritza el Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i aplicació de la present llei, així com estableix que els desenvolupaments reglamentaris es duran a terme en el termini màxim de huit mesos, des de la seua entrada en vigor,

excepte el desenvolupament previst en l'article 13.3 que serà en un termini màxim de sis mesos.

La **Disposició Final Segona** estableix que aquesta llei entrarà en vigor als vint dies de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana considera que l'avantprojecte hauria de realitzar un major esforç per a alinear la Responsabilitat Social Valenciana amb estàndards de Responsabilitat Social nacionals i internacionals (a tall d'exemple, aspectes relacionats amb les Entitats Socialment Responsables, la Memòria de Responsabilitat Social, entre uns altres). A més, caldria escometre una clara incardinació de la norma amb els instruments existents en l'àmbit de l'Estat (Pla Nacional de Responsabilitat Social i Consell Estatal de Responsabilitat Social), així com amb la Xarxa existent a nivell municipal. En aquest context, hi ha bones pràctiques que poden aprofitar-se i, sobretot, potenciar els seus efectes si es transmeten missatges homogenis des de les diferents Administracions. I en aquest sentit, s'ha d'entendre que la consideració de socialment responsable sempre es considerarà amb base en els requisits previstos en aquesta llei i a l'efecte d'aquesta.

En l'Exponendo I (in fine) de l'Exposició de motius, es reconeix expressament el marc que suposa l'Estratègia Espanyola de Responsabilitat Social de les Empreses (2014-2020), la fi de les quals és avançar cap a una societat i una economia més competitiva, productiva, sostenible i integradora. No obstant això, en l'Avantprojecte de llei, no es fa cap referència al fet que la RS siga un motor significatiu de la competitivitat econòmica del país, alhora que de transformació de la societat.

En l'Exponendo IV, paràgraf seté, es reconeix el possible incompliment de la llei d'Unitat de Mercat referent als beneficis derivats del reconeixement com a Entitat Valenciana Socialment Responsable, respecte de les normes de contractació pública, fet que porta al Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana a proposar l'eliminació d'aquest paràgraf de l'avantprojecte de llei.

En aquest avantprojecte es fan referències explícites al Pla Valencià de la Responsabilitat Social quan existeix un Pla estatal, per la qual cosa es considera adequat que es pugua relacionar aquest pla amb el propi Pla estatal sobre la responsabilitat social.

A més, es realitzen esments a la protecció ambiental i en aquest context el Comitè entén que seria més convenient utilitzar l'expressió "protecció mediambiental".

D'altra banda, en diferents articles, es contempla la figura del Pacte d'Integritat. Des del CES-CV es considera que hauria d'eliminar-se tot esment a l'expressió "*Pacte d'Integritat*" en l'articulat.

Finalment, el CES-CV manifesta el seu dubte en relació a la no repercussió pressupostària d'aquest avantprojecte, a pesar que en el mateix es fan contínues referències al foment d'actuacions. En aquest sentit, resulta significatiu que la norma no haja previst en matèria de foment cap incentiu econòmic per a l'impuls de la Responsabilitat Social, com si fan altres regulacions autonòmiques d'aquesta matèria. Tal és el cas de la Llei 15/2010, de 9 de desembre, de Responsabilitat Social Empresarial a Extremadura, en l'article de la qual 12, s'estableixen i regulen ajudes explícitament.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 2.4.- Àmbit d'aplicació i Article 21.1. Definicions d'entitats socialment responsables de la Comunitat Valenciana

Segons aquests dos articles, es consideren "entitats socialment responsables de la Comunitat Valenciana" als treballadors autònoms. Aquesta inclusió del "individu" autònom sembla incongruent amb el caràcter de "entitat" que es predica en la definició, sense perjudici d'observar que la denominació d'empresa que s'utilitza en aquests articles cal entendre-la amb independència de la seua forma jurídica, per la qual cosa engloba tot tipus d'empresa. Per tant, el Comité considera que s'hauria d'eliminar l'accepció de treballador autònom.

Article 3. Definicions

Des del CES-CV, s'observa que hi ha definicions ambigües i nous conceptes jurídics indeterminats com: Codi de Bones Pràctiques, Pacte d'Integritat, Producte i Servei socialment responsable, etc. En bona tècnica jurídica, caldria evitar crear definicions noves de conceptes que ja estan estandarditzats en l'àmbit nacional, europeu i global per a generar seguretat jurídica i no provocar confusions.

En coherència amb l'indicat en les observacions de caràcter general, es proposa eliminar d'aquest article el concepte de pacte d'integritat.

Article 13. Incorporació de clàusules de responsabilitat social en la contractació pública

El Comité, respecte de l'apartat f), troba a faltar que, al costat de la referència al menyscapte de les condicions laborals, no s'incloga la necessitat de vetlar per les condicions i qualitat del servei que s'ofereix, la qualitat del qual tampoc pot veure's afectada negativament per l'oferta realitzada.

Article 18. Memòria anual de la Responsabilitat Social

En el segon paràgraf del punt 2 d'aquest article, s'indica que la Memòria anual de la Responsabilitat Social es presentarà també a les Corts i, en aquest context, des del CES-CV es considera que la mateixa, una vegada presentada, s'hauria de publicar.

Article 20: Xarxa de municipis socialment responsables

El Comit  considerava, que at s que en l'àmbit estatal ja existeix una xarxa de municipis responsables, a més de poder integrar-se la xarxa valenciana en la xarxa estatal, per seguretat i coherència, els requisits per a la seua integració haurien de ser els mateixos que els de la xarxa estatal.

Article 21. Definició d'Entitats socialment responsables de la Comunitat Valenciana

El CES-CV, respecte als apartats a), b) i c) del punt 1 d'aquest article, àdhuc estant conforme en què la consideració de socialment responsable ha de tindre continguts ètics, aspectes socials i aspectes ambientals, l'enumeració ejemplificativa que es relaciona exclou molts tipus d'empreses i organitzacions, bé perquè la seua dimensió no els permet assumir els instruments que s'esmenten, bé perquè no resulten adequats.

En el punt 2, es reconeixen automàticament com a "Entitats de Responsabilitat Social de la Comunitat Valenciana" a les pertanyents a l'economia del ben comú. El Comit  considera que aquest reconeixement automàtic per mandat de la Llei genera inseguretat jurídica per l'absència de regulació legal d'aquestes entitats, i provoca discriminació pel principi que totes les empreses i organitzacions, sense excepció, han de complir els mateixos requisits d'aquesta llei. Per aix , proposa suprimir aquest punt 2 de l'article 21.

Article 24. Qualificació de "Entitat Valenciana Socialment Responsable"

En el punt 2, s'indica que reglamentàriament es regularan els requisits per a atorgar la qualificació de "Entitat Valenciana Socialment Responsable" i des del CES-CV es creu convenient que aquests requisits de qualificació haurien d'estar previstos en la present llei.

A més, solament es contempla l'homologació d'altres qualificacions per a les entitats que tinguen el seu domicili social anara de la Comunitat Valenciana, però no per a les valencianes. En aquest sentit, s'hauria d'ampliar aquesta homologació al conjunt de les entitats sense distinció, com s  que fan altres lleis d'altres Comunitats Autònomes. Tal  s el cas de la Comunitat Aut noma d'Extremadura, que en la Llei 15/2010, de 9 de desembre, de Responsabilitat Social Empresarial a Extremadura, en el seu article 7.4 disposa que: "*Reglamentàriament es regular  l'homologació de les qualificacions com a Empreses de Responsabilitat Social atorgades per altres Comunitats Autònomes, per l'Administració General de l'Estat, o per altres Estats o Organitzacions internacionals*".

Article 26. Beneficis de l'atorgament de la declaració de "Entitat Valenciana socialment responsable", les que tinguen una qualificació similar i aquelles que acrediten pràctiques de responsabilitat social

El Comité considera que hauria d'aclarir-se què s'entén per “qualificació similar” a entitat valenciana socialment responsable per a evitar problemes d'interpretació, tal com es preveu en el primer paràgraf d'aquest article.

A més, en l'apartat a) d'aquest article referit als beneficis en matèria de contractació pública, es fa referència al desempat en contractació pública. I ací, el dret preferent que es concedeix en aquest punt en cas d'empat, entra en competència amb altres drets preferents (en cas d'empat) atorgats en la pròpia legislació valenciana també en contractacions públiques, com per exemple, en l'article 111.3 de la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, la qual cosa porta al Comité a aconsellar certa coordinació en l'aplicació normativa.

Article 27. Creació del Consell Valencià de Responsabilitat Social

En el punt 1, s'indica que es crea el Consell Valencià de Responsabilitat Social, com a òrgan col·legiat i de participació, adscrit a la Conselleria que tinga atribuïdes les competències en matèria de responsabilitat social.

En aquest sentit, el CES-CV proposa afegir darrere de participació “*de la societat civil organitzada*”.

En el punt 2 d'aquest article, es diu que en el Consell Valencià de Responsabilitat Social estaran representades, de manera cuatripartita i paritària, les administracions públiques valencianes, les organitzacions empresarials més representatives, les organitzacions sindicals més representatives i altres organitzacions i institucions de reconeguda representativitat i interès en l'àmbit de la responsabilitat social corporativa.

En aquest context, des del Comité, es considera que hauria d'eliminar-se “*de manera cuatripartita i paritària*” i a més, s'ha d'entendre que aquestes organitzacions i institucions han de ser de l'àmbit de la Comunitat Valenciana.

V.- CONCLUSIONS

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana valora la remissió de tota la documentació de l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, per al Foment de la Responsabilitat Social i considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar el mateix, sense perjudici de les consideracions que puguen realitzar-se en el posterior tràmit parlamentari.

Vist i plau
El president
Rafael Cerdá Ferrer

La secretària general
Mª José Adalid Hinarejos

VOT PARTICULAR DELS MEMBRES DEL GRUP DEL GRUP II AI DICTAMEN DEL COMITÉ ECONÒMIC I SOCIAL DE LA COMUNITAT VALENCIANA, APROVAT PEL PLE ORDINARI CELEBRAT EL DIA 19 DE SETEMBRE DE 2017, RELATIU A L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE LA GENERALITAT, PER AL FOMENT DE LA RESPONSABILITAT SOCIAL

A l'empara del que es disposa en els articles 21.4 de la Llei 1/2014 del CES-CV i 37 del seu Reglament d'Organització i Funcionament, aprovat en virtut del Decret 180/2015, es presenta el vot particular al Dictamen emés, en relació amb l'Avantprojecte de Llei de la Generalitat, per al foment de la Responsabilitat Social, sense menyscar de la coincidència amb la resta d'observacions formulades en aquest.

Fonament

El present vot particular es fonamenta en la no inclusió en el dictamen de les esmenes presentada pel Grup II a la consideració del Ple del Comitè Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, sobre la qual no va haver-hi unanimitat.

Sotmesa a votació, no van ser acceptades.

Contingut

DE CARÀCTER GENERAL

ÚNICA.- L'Avantprojecte incideix en àmbits que excedeixen les competències autonòmiques, en regular matèries que corresponen a les normes estatals de transposició de Directives Comunitàries o a l'actuació de les Administracions Locals.

Així mateix, i en compliment del principi d'economia legislativa, és imprescindible, d'una banda, atendre a com queden finalment incorporades al Dret Espanyol les Directives que afecten la contractació de les AAPP, segons les normes actualment en tramitació en el Congrés de Diputats i, per un altre, evitar la proliferació i solapament de normes d'àmbit territorial de comunitat autònoma sobre aspectes ja regulats per la legislació estatal, amb la finalitat d'evitar conflictes competencials i fora de perill el que es preveu en el nostre marc legal per al desenvolupament normatiu de legislació bàsica estatal.

A L'EXPOSICIÓ DE MOTIUS

ÚNICA.- En la pròpia Exposició ja es posa de manifest el problema citat de l'extensió i de la superació del marc voluntari d'actuació. Si l'objectiu principal, com resa el títol de l'Avantprojecte, és el foment de la RS, és imprescindible que es tracte d'un text que convida a l'actuació voluntària i l'emmarque, dins de conceptes de fàcil comprensió i aplicació.

Especialment complexos són els paràgrafs dedicats als títols competencials (II, 3r i 4t) ja que confonen una matèria basada en la voluntarietat amb marcs reguladors.

Aquesta mateixa contradicció la trobem en l'apartat IV, paràgraf 3r (primer de la pàgina 6), en el qual es diu que "si bé és cert que aquesta (la RS) suposa un compliment voluntari més enllà de les obligacions legals i convencionals existents, des dels poders públics s'ha d'exercir un paper de suport oferint un combinació de mesures voluntàries i, en cas necessari, d'accions reguladores".

Des del moment que escometa l'activitat reguladora, eixim de l'àmbit de la RS i això ha de quedar clarament diferenciat.

A L'ARTICULAT

ÚNICA.- Article 13. Incorporació de clàusules de responsabilitat social en la contractació pública

Amb caràcter general, les clàusules de Responsabilitat social han d'actuar com a condicions especials d'execució i no d'adjudicació perquè, d'una banda, no puguen ser considerades discriminatòries i perquè, d'altra banda, s'afavorisca la realització d'accions de RS a un major número d'empreses i entitats.

En relació a l'apartat c) de l'article, que recull l'aplicació del conveni col·lectiu més beneficiós, cal precisar les següents qüestions: En primer lloc, amb la present redacció es contraria el que es disposa en l'article 84.2 de l'Estatut dels Treballadors que estableix la prioritat aplicativa dels convenis col·lectius d'empresa. En segon lloc, cal indicar que els convenis col·lectius s'han de comparar en el seu conjunt i globalment, evitant d'aquesta manera l'espiguet i l'aplicació de les clàusules més beneficioses per separat.

Respecte de la seua apartat e), entenem que vulnera la normativa laboral vigent que estableix dues úniques vies de subrogació empresarial: l'establida en l'article 44 de l'Estatut dels Treballadors i les presents en el clausulat dels convenis col·lectius d'aplicació a l'adjudicatari. Així mateix, el fet d'haver de subrogar treballadors d'una altra empresa anirà a vegades en detriment dels llocs de treball de l'empresa que subroga en redundar l'entrada d'aqueixos nous treballadors en una necessitat de reestructuració de l'empresa subrogante.

Per si no fora prou, en existir amb tota probabilitat diferències econòmiques i de la resta de condicions de treball en els convenis de l'empresa cedent i de la receptora es crearan greuges comparatius entre els treballadors de plantilla de l'empresa i aquells que són subrogats, produint dobles escales salarials no desitjables i climes laborals enrarits. Finalment, és important posar en relleu que as ofertes presentades per les empreses per a realitzar els treballs objecte de la contractació es realitzen, com no pot ser d'una altra manera, tenint en compte els sistemes tecnològics, d'organització del treball i de prestació de serveis, de la citada empresa i per tant la subrogació posaria en risc la qualitat i eficàcia de l'execució del contracte.

Per tot el que s'ha exposat, en el convenciment que les esmenes plantejades al Ple poden reportar beneficis al marc de responsabilitat social de la Comunitat Valenciana i, en conseqüència, a la societat valenciana, vam sol·licitar es tinga per presentat el present vot particular perquè, sent unit a la resolució del Ple, acompanye a l'Avantprojecte de llei en la seua tramitació.

A València, a 19 de setembre de 2017

Signat: Arturo Cerveró Duato
Grup II CES-CV